

BISERICA ȘI SCOALA

REVISTĂ BISERICEASCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 20 coroane.
Pe jumătate de an 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Preotul și antialcoolismul.

Dintre acei bărbați ai Irlandei, care în jumătatea întâia a secolului al XIX-lea și în lupta pentru independență și-au căstigat nume neperitor și a căror memorie s-a întipărit pe veacuri în inima poporului irlandez, se distinge prin activitatea sa rodnică și salvatoare de neam franciscanul Theobald Mathew (Măttiu).

Acest „apostol“ cum îl numește neamul său, n'a fost politician ca celebrul O'Connell, ci un simplu călugăr, care 12 ani a luptat contra *alcoholismului*, ce amenință Irlanda cu peire.

O'Connell „apostolul libertății“ a cucerit orașele și satele și sub focul și farmecul vorbirilor sale conștiința națională adormită a Irlandezilor s'a deșteptat, a devenit trează. Emanciparea Irlandezilor catolici a devenit fapt istoric și O'Connell a intrat în parlament ca reprezentantul unei națiuni întregi.

Th. Mathew știind însă, că poporul nu va avea nici un folos de rezultatele politice ale nobilului său amic, până atunci, până când un braț puternic nu-l va scoate din mocirla imoralității, și-a pus drept scop al vieții sale, nimicirea rădăcinei mizeriei: nimicirea *alcoholismului*.

Trebuie să știm, că un mijloc barbar — uzitat de altcum în deconun de popoarele apusene culte la colonizări — cu ajutorul căruia feudalismul englez intenționă să stârpească orice manifestare a sentimentului vieții naționale, este *alcoolul*. Anglia a importat alcool în Irlanda, iar nenorocitul popor aruncat în brațele alcoolismului în amara-i desperare a beut să uite și urmarea a fost, că demonul alcoolismului a pustit țara de-a lungul și de-a latul și a îngropat independența politică a Irlandezilor.

A da lovitura de grație alcoolismului și a elibera pe frații săi din sclavia viuții beției: a fost scopul vieții lui Mathew. Dejă dela hirotonirea sa intru preot de pe amvon, cu ocaziunea mărturisirii și în convorbirile sale private cu credincioșii în continuu, oportune-importune, a bicuțit vițul beției. Cu multă vîrvă și convingere a arătat cum ruinează alcoolul familii și risipește cămine mai multe, decât toate celelalte nenorociri. Le-a descris în colori vii grozavele urmări ale beției și deplorabila soarte a familiei alcoolistului pățimăș. Urmările ostenelei lui însă nu se iveau încă. Biserica era tixită de credincioși, cari au venit să asculte graiul

înțeletul al păr. Mathew, dar asemenea tixite erau și crâșmele.

Văzând el că mijloacele pastorale ordinare nu duc la îsbândă, a înghiebat — cu ajutorul amicilor și tovarășilor săi — o reuniune antialcoolistă, zicând: de neva succede salvarea măcar a unui singur suflet alungat în mizeria sufletească și trupească de patima beției, osteneala noastră nu rămâne nerăspălită. Nu mult după aceasta, spre a informa opinia publică și spre a căștiga aderenții ideilor sale, a aranjat o mare adunare publică, la care — mai vârstos — curiozitatea a atras o mulțime enormă. Cu ocaziunea aceasta fără exagerare, dar pregnant și cu o duioșie fecundă și scăldată în iubire a descris urmările beției: mizeria, depravarea și dejosirea mai ales a acelora, cari cu sudoarea feții lor își căștigă pânea cea de toate zilele. I-a rugat, i-a implorat, ca în interesul nevinovăților copii și a fericirii lor temporale și vecinice să o rupă cu vițul beției. Și peste o lună — adeca dela înființare — numărul membrilor reuniunii se urcă dela 59, la 4000 — iar peste trei luni la 25.000. La sfârșitul anului cu bucurie și plin de credință aduce la cunoștință adunării generale că 156 mii de membri au depus votul abstenției.

Ca fulgerul s'a dus faima părintelui Mathew și a trecut peste hotarele Irlandei în Britania și în America. Fu chemat în orașul Limerick. Aici cu deplin rezultat a făcut propagandă, a îndemnat și a instruit poporul esclamând: de ce sunt tixite temnițele Angliei cu Irlandezii? de unde mizeria morală a Irlandezilor? Dela alcool! Aceste-i călăul poporului nostru... acesta-i rușinea neamului nostru!

Multor lucruri și împrejurări poți rezista, iubirii însă nici odată, — și din cuvintele cumpătate ale păr. Mathew atâtă iubire, atâtă căldură radiă, încât numărul abstenților s'a sporit încă cu 150 de mii. A cerceiat apoi dearândul toate orașele mai mari, iar în capitala țării, în Dublin fu primit ca un adevărat suveran. Cam la 1838 și-a început activitatea și în 1840 avea două milioane de aderenți. Americanul Chauning zice, că umblând de repetite ori prin Irlanda totdeauna s'a depărtat cu impresia, că țara aceasta nu o mai poate salva nimenea. Și'n doi ani de zile Irlanda s'a schimbat cu desăvârsire, s'a reînoit — *prin un preot*. Intrătăta-l iubeau și-l cinsteau, încât, dacă și potrivea calea prin vre-un sat, bâtrâni, bolnavii și copii îl împrejmuau și îl sărutau haina.

După propovăduirea ideilor sale umane în Londra, tras de îngrijorarea ce o duceă pentru frații săi expatriați, s'a dus în America, să samene și aicia grăuntele abstențenții. În Statele-Unite fu oaspele orașului New-York, iar președintele republicei și lordmayorul orașului l-au onorat cu festivități impozante.

În sfârșit povara muncii spirituale și fizice, a muncii supraomenești de 12 ani petrecute în serviciul antialcoolismului — l-a prăbușit. Lovit de damblă, a mai trăit doi ani. Mulți neștiind că apostolul abstențenții zace grav bolnav, au venit la el să primească binecuvântare. Îngrijitorii însă nu permitteau nimăruia să se apropie de patul suferindului, ceeace el observând — și ne mai putând grăbi — prin semne își exprimă dorința de a-i primi. Și păr. Mathew cu ultima sforțare a puterii a binecuvântat pe cei veniți, până la unul și și-a dat nobilul suflet.

Irlanda i-a ridicat statuă; iar fiul Irlandei de trece pe dinaintea statuiei lui își ridică pălăria și plecându-și capul zice mulțom: — Ne-a iubit! Fie-i memoria binecuvântată!

Cetind biografia păr. Theobald Mathew, avem senzația, că dânsul a fost și este un adevărat tip al păstorului sufletesc, — în serviciul entialcoolismului. Cei 12 ani — închinăți neamului și bisericii — au fost deajuns să prăbușească cu desăvârsire, să execute — aşa zicând — dușmanul societății omenești și să primenească Irlanda.

Exemplul păr. Mathew ne dovedește mai presus de orice îndoială, că prin conștiința datoriei, a muncii și în deosebi prin iubirea față de chemarea preotească, păstorul de suflete poate luă lupta contra alcoolismului cu toată speranța învingerii, cu atât mai vârstos că sfera de activitate a preotului nostru e cu mult mai restrânsă decât a călugărului Mathew. Un motiv cardinal al nereușirei pe acest teren de activitate e nestudiarea problemei alcoolismului. Zace deci în interesul preotului, să studieze problema aceasta, ceeace nespus de mult îi înlesnește misiunea și spre acest scop ne stă la dispoziție o literatură întreagă (de autori străini).

Și de ce trebuie să luptăm contra alcoolismului? Pentru omenirea nu are mai prijejdios și mai infam dușman decât alcoolismul. Orice altă lovitură a sorții e suportabilă. Bunul pierdut și recăstigă prin muncă și prin sârguină; libertatea usurpată și-o redă brațul vânjos. Sufletul,

Serbarea Rusaliilor în Arad. În ziua dintâi a sfintelor sărbători a servit sf. liturghie P. O. D. Dr. Gheorghe Ciuhandu, asesor referent școlar, asistat de părintele protopop al Aradului Traian Vătian, preotul Gavril Bodea și diaconul Dr. Lazar Jacob, profesor. În ziua a doua a servitorii și predicat P. O. D. Traian Vătian, cu asistența preoților Gavril Bodea și Vasile Olariu, și-a diaconul Dr. Lazar Jacob.

Cununie. Candidatul la preoție ales în comununa Forău d. Ioan Cotuna și-a serbat cununia cu d-șoara Mărioara Herțioaga. Felicitări.

Directiunea școalei civile gr.-or. rom. din Arad invită părinții, cari ar dorî să-și ducă fetele lor la internatul școalei civile rom. din Arad să se anunțe la direcțiunea numitei școale, ca să se poată face preparativele pentru deschiderea internatului. Procurarea alimentelor între împrejurările de astăzi e mult mai anevoieasă și așa părinții cari vor să-și ducă fetițele lor la școală din Arad să se anunțe cât mai curând. Condițiunile de primire se vor fixa mai târziu și se vor conformă împrejurărilor, dar bineînțeles — fiind scopul internatelor noastre de-a avea cât mai multe femei române parte de carte — vor fi cât se poate mai moderate. Anunțurile sosite prea târziu nu vor fi luate în considerare.

Arad, Iunie 1918.

† **Gherasim Serb.** O viață petrecută în muncă și cinste a dispărut dintre noi. Venerabilul asesor referent în senatul episcopal Consistorului nostru eparhial din Arad s'a stins ca o lumină lină Duminecă, în 17/30 iunie, seara, la orele 9, după îndelungate și grele suferințe, în etate de 72 ani. În adormitul în Domnul biserică își pierde un fiu credincios, Consistorul eparhial pe funcționarul său consientios, neobosit în muncă și devotat chemării sale până la cele din urmă momente ale vieții sale, P. S. Sa părintele nostru Episcop pe conscolarul, mai apoi colaboratorul său pricoput în aranjarea și buna administrare a afacerilor episcopale și jertfitor, care fii vrednici a crescut neamului său. Pururea blând și treaz, prudent și chibzuit, muncitor și onest s'a bucurat în viață de considerația și cinstea cuvenită.

Ridicat din familie preotească după terminarea școalelor secundare, studiă teologia. Ca student în teologie luă parte activă la mișcarea și munca literară a tinerimii noastre din acele vremuri — mai prielnice —, girează un timp, la începutul anului 1871, în calitate de redactor responsabil „Sperantia”, organul „Societății de lectură a teologilor români din Arad”. După absolvirea studiilor teologice funcționă un timp ca învățător, apoi timp de 26 ani e notar comunal în Pil, iar dela 1900 asesor referent în senatul episcopal Consistorului eparhial din Arad. În aceasta calitate și-a câștigat merite neperitoare îndeosebi prin interesul și sprijinul, cu care a contribuit la dezvoltarea tipografiei și a librăriei diecezane la starea înfloritoare de azi.

Rămășițele pământești ale regretatului nostru defunct au fost așezate spre veșnică odihnă Marti, în 19 iunie (2 iulie). Prohodul l-a servit, și biserică catedrală și în prezența unui public numeros, P. S. Sa părintele nostru episcop Ioan, asistat de protopresbiterii: Dr. Gh. Ciuhandu, Mihaiu Păcățian, Traian Vătian, presbiterii: Gavril Bodea și Vasile Olariu și diaconul Ioan Cioara. Panegiricul l-a rostit frumos și elocvent părintele protopop T. Vătian.

Consistorul eparhial și familia îndurerată au dat următoarele anunțuri funebrale:

Cu sinceră durere aducem la cunoștință credincioșilor noștri, că vrednicul și neobositul muncitor pentru promovarea tuturor afacerilor bisericesti, școlare și episcopale Gherasim Serb, asesor referent consistorial în senatul episcopal, în ziua de 17/30 iunie a. c. seara la 9 ore, împărtășit fiind cu sf. taine, a răposat în Domnul. Înmormântarea se va face Marti în 19 iunie (2 iulie) la orele 3 după amiazi din casa Nr. 29 str. Florian. Fie-i memoria binecuvântată! Arad, 18 iunie (1 iulie) 1918. Consistorul gr.-or. român din Arad.

Subsemnații cu inima sdorbîtă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, amicilor și cunoșcuților, că mult iubitul și neuitatul nostru soț, tată, socru și bunic Gherasim Serb, notar pensionat, asesor referent consistorial după îndelungate și prea cumplite suferințe în al 72-lea an al vieții și în al 46-lea an al fericitei sale căsătorii la 17/30 iunie 1918 la 9 ore împărtășit fiind cu sf. taine și-a dat blândul și nobilul suflet în mâinile ziditorului.

Rămășițele pământești ale răposatului se vor așeză după ritul bisericii gr.-or. române spre odihnă vecinică în grădina familiară din cimitirul de jos la 19 iunie (2 iulie) la orele 3 d. m. din casa Nr. 29 strada Florian. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Arad, la 17/30 iunie 1918. Maria Serb n. Chirilescu, soție. Miron Serb, Teodor Serb, Florica Popovici n. Serb. Virgil Serb, fii și fiică. Gheorghe Popoviciu, gine. Titus Serb, Tiberiu Popoviciu, Lucia Popoviciu, nepotii și nepoate.

Necrolog. Victor Popovici, preot gr.-or. român în B.-Biaba și asesor la scaunul protopopesc al tractului Chișineu, a trecut la cele eterne după lungi și grele suferințe în ziua sf. Rusaliu d. a. la 4 ore, în etate de 62 ani. Rămășițele pământești ale defunctului au fost așezate spre vecinica odihnă dela casa parohială, Marti în 12/25 iunie d. a. la orele 3 d. a. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Sprijinirea tinerilor talentați. Germania de mult s'a ocupat cu gândul să se sprâjnească sistematic tinerii cu aptitudini alese. S'au adunat milioane în acest scop și se înființează școale separate pentru tinerii cu talent deosebit. Mișcarea aceasta a aruncat valuri și în Ungaria. În orașul Szeged cercurile pedagogice au înființat o comisie, care desvoltă activitate în trei direcții: o subcomisiune se nizește să afle pe tinerii cu talent; altă comisiune îi cercetează și examinează; comisiunea aceasta stă din bărbați de specialitate, în frunte cu un psiholog și un medic. Comisiunea a treia are menirea să provadă mișcarea aceasta cu funcționari pentru purtarea afacerilor administrative.

Urmările răsboiului. Gazetele din Stockholm publică mai multe rapoarte ale medicilor de provincie că mai cu seamă în cercurile muncitorești bântuie o boală cauzată de răsboi. Această boală se asemănă mult cu idropia (boală de apă). E provocată de hrana neîndelulitoare și neschimbătură, așcă muncitorimea se nutrește în timpul de față numai cu hirincă și călărate. Leacul boalei este odihna și hrana bună.

Cât vor costa cerealele din România? În înțelesul păcii încheiate la București, România este îndatorată ca nouă ani de-a rândul tot prisosul de cereale al său să-l dea Puterilor centrale. În primii doi ani bucatele acestea vor fi plătite cu un preț stabil, anume 36 Lei fiecare majă metrică. În ceilași șapte ani suma aceasta se va stabili luându-se în seamă prețurile bucatelor din toată lumea.

Statua strămoșului Adam Un american din Baltimore, John P. Brady, s'a decis să ridice un monument strămoșului Adam, protopărintele neamului omenesc. O revistă americană aduce știrea, că monumentul este deja desvăluit și descrie în chipul următor: Statua în realitate este un bloc de marmoră, cu o înălțime de un metru și jumătate. Deasupra blocului se înalță un triunghiul de bronz. Pe latura blocului de marmoră stă scris: „Memoriei primului om, Adam. Sic transit gloria mundi 1909“. Statua e așezată într-un parc al unei mahalale din Baltimore.

Steagurile și îmbrăcămintea. Un ziar din Germania se ocupă cu lipsa de postav, și în genere cu lipsa materialului de îmbrăcămintă, și este de părere, că steagurile ar putea fi întrebuițate ca material de haine. Nici după cele mai mari învingeri — zice foaia germană — nu se mărește bucuria populației prin arborarea drapelelor. Precum ne-am deprins cu lipsa de clopoțe, așa ne putem împăca și cu lipsa steagurilor.

Nr. 2582/1918.

Aviz stipendiștilor diecezani.

Stipendiștii dela ori cari fundațiuni administrate de Consistorul subsemnat sunt îndatorați, ca necondiționat și în cel

mai scurt timp să se legitimeze, prezentând Consistorului atestat școlar din urmă, în original, ori cel puțin în copie legalizată la notar public.

Cu atestatul școlar deodată să se trimite și atestat dela antistitia comunală, vidimat de oficiul parohial concernent, despre starea materială a stipendistului și a părinților lui.

În scrisoarea, cu care se vor trimite aceste documente, să se indice: unde și la care institut are stipendistul de gând să-și continue studiile în anul școlar viitor, și că la care adresă (loc și poșta ultimă) să i-se trimită răspunsul.

Arad, din ședința cons. dela 14/27 iunie 1918.

Consistorul ort. român din Arad.

Nr. 2398/1918.

Tuturor protopopilor și administratorilor protopopești din districtul consistorului Arădan.

In urma întrevierii dlui ministru de răsboi Excelența Sa dl ministru de culte și instrucție publică prin ordinul său Nr. 36014/918 III a. din 17 Maiu a. c. a opri procurarea clopotelor de fier ori de otel pentru biserici.

Ceeace prin aceasta îi se face cunoscut spre știre și acomodare pentru toate comunele bisericești submanuante.

Arad, 15/28 iunie 1918.

Ioan I. Papp, episcop.

Circular

cătră p. t. membri ordinari și ad-hoc ai sinodului protopresbiteral din tractul Vinga.

În conformitate cu prescrisele §-lui 51 din Statutul organic, Venerabilul Consistor eparhial din Arad, prin dispozițunea luată în ședința plenară dela 26 Aprilie (9 Maiu) a. c. Nr. 1237/1918 m'a denumit comisar consistorial pentru conducerea actului alegerii de protopresbiter în tractul vacanță al Vingei.

Deci amăsurat §§-lor 15 și 16 din regulamentul pentru procedură la alegerea de protopresbiter, convoc prin aceasta sinodul protopresbiteral electoral al numitului tract în ședința extraordinară pentru efektuarea alegerii de protopresbiter pe ziua de 12/25 iulie a. c. la 9 ore înainte de amezi în sfârșit biserica gr.-ort. rom. din Vinga, — la care ședință cu stimă oficioasă invitat pe onorații membri ordinari și ad-hoc ai sinodului protopopesc electoral al tractului Vinga.

Timișoara la 22 iunie (5 iulie) 1918.

Ioan Oprea, ppresbiter comisar consistorial.

Redactor responsabil: Dr. Teodor Botiș, profesor.

Concurse.

Nr. 79 F. G.

Dela Fundațiunea Gozsdu.

Pentru conferirea de burse din fundațiunea Gozsdu pe anul școlar 1918/1919 la universități, facultăți, școale superioare, școale medii se publică următorul concurs:

Concurrentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fiu de cetățean ungăr și aparține bisericii ortodoxe române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provăzut cu clauzula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază la vre-un institut public de învățământ din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul școlar despre sporul în studii în anul școlar 1917/1918, iar cei dela universități și facultăți indicele despre toate semestrele ascultate până acum;

c) că avereia proprie a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreună cu studiul, spre care scop să producă atestat dela direcțoria politică concernentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie subscris de protopopul concernent.

2. Dacă concurrentul a întrerupt studiile, să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală în cursul intervalului de timp, când n'a cercetat studiile.

3. Concurrentul să arate în petiție specialitatea la care, și locul unde voiește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Cu ocazia conferirii burselor vor fi preferiți tinerii cari își aleg carierele practice, a căror îmbrățișare este mai mult reclamată de urmările dezastroase ale răsboiului, aşadară tinerii, cari se înscriu la facultăți pentru științele economice la școale superioare de industrie, la academii de comerț și agronomie, veterinar etc.

5. Doi frați nu pot beneficia în același timp de bursă și din motivul acesta nici un petent, care e frate cu vre-unul din bursierii actuali a-i fundaționii, nu va fi împărtășit de stipendiu.

6. Bursele pentru străinătate se acordă numai pe lângă obținerea concesiunii ministeriale.

7. Petițiunile defectuoase instruite sau sosite după termin, nu vor fi considerate.

8. Concurrentul să indice în petiție locul și poșta ultimă, unde este a i-se trimite rezoluția reprezentanței.

9. Petiția instruită cu toate documentele susamintite este a se adresa către reprezentanța fundației Gozsdu și a se trimite la cancelaria fundațională în Nagyszében, Strada Fleischner Nr. 45, până la 18/31 Iulie 1918.

10. Spre orientare se observă, că din fundația Gozsdu numai tineri pot beneficia de burse, deci petițiunile elevelor nu vor fi luate în considerare.

Toți bursierii actuali sunt poftiți ca până la terminul menționat să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1917/1918, căci altcum li-se va sistă bursa, respective ajutorul de care au beneficiat până acum.

In adresa de justificare să se arate numărul rezoluției prin care li-să votat bursa pe anul școlar trecut.

Bursierii aflători în serviciu militar sunt recercați și a produce pe lângă indexul, respective atestatul despre studiile făcute până acum, și atestat de serviciu dala autoritatea militară concernentă, din care să se facă evident timpul petrecut la armată, deci nu e destul dacă se constată, că de prezent sunt în serviciu militar, ci e necesar să se indice, de când au intrat sub drapel.

Cu ocazia înaintării petițiilor de justificare, aceia dintre bursieri vechi, cari sunt militari și au obținut concediu pentru continuarea studiilor întrerupte, au să dovedească rangul primit la miliție și beneficiile date de erariul militar pe timpul studiilor universitare.

Din ședința reprezentanței fundației Gozsdu ținută în Budapesta în 16/29 Martie 1918.

Vasile Mangra, Dr. Gheorghe Comșa, arhiepiscop și metropolit

secretar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea definitivă a postului de învățătoare la școală gr.-or. română din Beiuș (Belényes), prin aceasta se publică concurs cu termin de alegere pe ziua de 6/19 August 1918, orele 11 a. m., pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar fundamental 1200 cor. 2. Relut de cvartir 300 cor. 3. Pentru scripturistică 20 cor. și în fine 4. Pentru conferință, — când va participă — 30 cor.

Încălzitul și curățitul salei de învățământ cade în sarcina comunei parohiale.

Reflectantele la acest post, sunt poftite, că rugările lor, instruite cu documentele necesare și adresate comitetului parohial, să le înainteze oficiului protopresbiteral gr.-or. român din Beiuș (Belényes), iar în vre-o Duminecă ori sărbătoare să se prezinte la sf. biserică, spre a-și arăta deșteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută la 30 Iunie 1918.

Dr. Gavril Cosma, president. Moise Popovici, notar.

In conțelegeră cu: *Moise Popovici, adm. ppesc, insp. de școale.*

—□—

Conform ordinelor Veneratului Consistor Nr. 297 și 1572/1918 pentru îndeplinirea postului vacanță de învățătoare la școală gr.-or. română din Toracul-mic (Kistárnok), se publică concurs cu termin de recurgere de 30 zile dela prima publicare în organul oficios diecezan „Biserica și Școala” pe lângă următoarele condiții:

1. Salarul prescris de art. de lege XVI din 1913, din care comuna bisericească garantează salar până la suma de 1400 coroane, iar competențele dela suma aceasta în sus sunt asigurate dela stat prin rezoluția ministerială Nr. 171.228/1916.

2. Bani de cortel 240 coroane.

3. Pentru participarea la conferințele învățătoarești 30 de coroane.

4. Aleasa învățătoare va propune lucrul de mână, atât în clasele care le conduce, cât și în școală de repetiție, având a conduce elevile la sf. biserică în Dumineci și sărbători și a le supraveghia. Tot astfel va trebui să propună și cântarea bisericească în clasele sale aleasa învățătoare.

5. Comuna bisericească se obligă de a vări sala de învățământ atât pe din afară, cât și pe dinăuntru. Si în cazul că va da eventual învățătoarei cortel în natură, va văruia acest cortel numai pe din afară.

6. Recursele adresate comitetului parohial gr.-or. român din Toracul-mic (Kistárnok) și ajustate cu: 1. Extras de botez din matricula bisericească. 2. Diploma de învățătoare. 3. Certificat de apartinență. 4. Eventuale atestate despre serviciul prestat: sunt a se înainta Preaonțatului oficiu protopopesc gr.-or. român în B.-Comloș (Nagykomlós).

Reflectantele vor avea să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare în sf. biserică din Toracul-mic, pentru a face cunoștință cu poporul.

Din ședința comitetului parohial gr.-or. român din Toracul-mic (Kistárnok) ținută la 14/27 Octombrie 1917.

Petru Cira, președintele comitetului parohial, Teodor Balos, notarul comitetului parohial.

In conțelegeră cu: *Dr. Stefan Cioroianu, administrator protopopesc.*

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățătorcantor la școală gr.-or. română elementară din Beiuș (Belényes), prin aceasta se publică concurs cu termin de alegere pe ziua de 4 August n. a. c. orele 11 a. m.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1. Salar fundamental 1200 cor. și întregirea aceluia salar conform timpului de serviciu a alesului, solvit în rate lunare anticipative din cassa bisericei. Cortel și grădină cu supraeficientele necesare. 3. Pentru scripturistică și conferință învățătoarească 100 cor. 4. Pentru încălzitul salei de învățământ 16 m. lemne, iar pentru curatorat 100 cor. 5. Venitele cantoriale. 6. Încât învățătorul ales se va încredea cu conducerea socoșilor epitropești și fundaționale, pentru aceasta va primi o remunerație separată. 7. Cel ales e îndatorat să conduca strana, fără altă remunerație. 8. Pe timpul răsboiului parohia asigură învățătorului un adaus de scumpele anual de 1000 cor. adaus familiar însă nu-i asigură; în cazul când statul ar acorda acestea adause obligamentul parohiei încețează.

Recurenții sunt poftiți a-și înainta cererile lor, instruite cu documentele necesare și adresate comitetului parohial, oficiului protopopesc gr.-or. român din Beiuș (Belényes), iar în vre-o Duminecă ori sărbătoare să se prezinte la sf. biserică, spre a-și arăta deșteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută la 24 Iunie 1918.

Dr. Gavril Cosma, presidentul com. par. Teodor Barbuș, notar ad hoc.

In conțelegeră cu *Moise Popoviciu, adm. ppesc.*

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa primă din Sâmbăteni, devenită vacanță prin trecerea în statul de deficiență a parohului Paul Felnecan, prin aceasta se publică concurs, cu termin de 30 zile dela prima apariție, în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Una grădină parohială și una sesiune pământ estravilan. 2. 450 cor, adevărat patruște cincizeci cor. ca bir parohial. 3. Stoale legale. 4. Eventuala întregire dela stat.

Alesul este obligat a catehiză în școale confesionale din loc, fără nici o remunerație conform înstruitorilor, ce le va primi dela superioritatea sa bisericească.

Doritorii de a reflectă la aceasta parohie recursele adresate comitetului parohial din Sâmbăteni și ajustate cu documentele de calificare pentru parohii de clasa primă, cu testimoniul de maturitate și eventual cu atestat deserviciul prestat pe terenul bisericesc-școlar, și să le înainteze oficiului protopopesc din Arad în terminul concursual, în care restimp, pe lângă respectarea dispozițiunilor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii și pe lângă înnoștinarea prealabilă a protopresbiterului, să avea să se prezinte în sf. biserică din loc, să a-și arăta deșteritatea în cele rituale și în oratoare, iar întrucât vor fi din altă dieceză, să avea să dovedească, că pentru a recurge au căsimăția Consistorului, respective a episcopului diecezelui.

Cel ales va suporta toate dările după înviere și după venitele parohiaie.

Comitetul par. gr.-or. rom. din Sâmbăteni.
In conțelegeră cu: *Iraian Vafian m. protopresbiter.*

—□—

Nr. 864/șc. 1919.

Din partea Consistorului eparhial din Oradea-mare se publică concurs pentru posturile de rector și cel de prefect de studii la internatul diecezan din Beiuș.

Beneficiul împreună cu postul a) reprezintă: locuință și proviziune întreagă în intervale precum și 1600 (una mie și sase sute) coroane salar, care se va solvi în rate lunare anticipate, b) pentru postul de prefect: locuință și proviziune întreagă, precum și salar de 800 (800 sute) coroane.

Reflectanții la aceste posturi vor avea să dovedească că: 1. Sunt români ortodoxi și aparțin mitropoliei gr.-or. române din Ungaria Transilvania. 2. Că au testimoniu de maturitate și calificare preotească de clasa primă, și alte studii academice. 3. Că în serviciile anterioare au dovedit sărgință și purtare bună. Că sunt necăsătoriți.

Se observă că atât rectorul cât și prefectul amăsurat §-lui 6 din regulamentul pentru administrarea internatului au să locuască permanent în internat.

Reflectantele se vor prezenta acestui Consistoriu inclusiv în ziua de 18/31 Iulie 1918.

Oradea-mare, din ședința Consistorului eparhial, ca senat școlar ținută la 13/26 Iulie 1918.

Roman Ciorogariu, vicar episcopal.

—□—

Nr. 223-- 1918.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. a II-a în sensul dispoziției Ven. Consistor de sub Nr. 1115/B918 se publică de concurs cu termin de alegere la 30 de zile de prima publicare.

Beneficiul constă din pământul parohial 4½ lug., căte o măsură (30 litri) cucuruzbir dela fiecare casă, stoalele îndatinate și întregirea dotației din vîstieria statului. De loc se va îngriji preotul ales; având a provedea structiunea religioanei la școalele din comună.

Intru că în terminul concursului nu se insinuă reflectanți cu calificare de cl. a II-a în ceea ce privește specialitatea a Ven. Consistor de Oradea-mare, vor putea fi admisi în candidați și reflectanți cu calificare de cl. a III-a.

Reflectanții au să se prezinte la sfârșitul concursului în cutare Duminecă sau sărbătoare, pentru a-și dovedi deșteritatea în cele rituale, în predică, având recursele lor instruite conform prescrișilor pentru parohii, adresate com. parohial, și reflectanți cu calificare de cl. a III-a (Giris. f.)

Pentru com. par. Petru Serb, protop. Beiuș.

—□—

Pentru tipografia noastră se caută un învățăcel.

Condițiile de primire: Băiatul să fie învățăcel și să fie trecut de 14 ani.